

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadótól érdeklő közlemények küldendők.

Nyitási díj egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szerkesztésével
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

5484 számú honvédelmi miniszteri rendelethez.
896

Hirdetmény.

A népfelkelés jelentkezéséről Az 1893 évi XXXVII. t. cz. alapján mindazon katonailag ki képezett népfelkelésre kötelezettek, kik a közhadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f évi

október hó 20-án 1862 és 1863 évben születtek, október hó 21-én 1861 és 1860 évben születtek, október hó 22-én 1858 és 1859 évben születtek, október hó 23-án 1856 és 1857 évben születtek, október hó 24-én 1854 és 1855 évben születtek,

és mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartózkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előjárásnál ingyen jelentkező-lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjáróság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt elvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelelő levél, kiléptibizonyítvány ajánlati-lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2 5 egész 100 frtig terjed-

hető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik

Kelt Szarvason, 1896 augusztus hó 28-án.

Az előjáróság.

227-96

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság közhírré teszi, hogy az 1896. évi hadseregbeli ellenőrzési szemle október 14-15 és 16. napjain fog megtartatni a következő sorrendben:

Október 14-én az 1886, 1887 és 1888.

Október 15-én az 1889, 1890 és 1891.

Október 16-án az 1892, 1893, 1894 és 1895

években besorozottak tartoznak megjelenni.

Felhivatnak ennelfogva a fentemlített években besorozott szarvasi illetőségű közhadseregbeli tartalékosok, hogy a kitűzött napokon. Szarvas község házában tisztán öltözködve bot nélkül mindig reggeli 8 órakor jelenjenek meg.

Az idegen illetőségű Szarvason tartózkodó tartalékosok október 16-án tartoznak megjelenni Kelt Szarvason 1896. szeptember 16 án.

Az előjárók nevében

Salacz,
jegyző.

A választás előtt.

Ő felsége, a király folyó évi október hó 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával a jövő 1896-1901-iki országgyűlést folyó évi november hó 23-ik napjára hívta egybe. A királyi meghívó levél községünkhöz október hó 8-án érkezett le.

A magyar királyi belügyminiszter ezen legmagasabb elhatározás következtében az 1874 évi XXXIII. törvénycikk 56 §-ában foglalt rendelkezés alapján az általános képviselőválasztásokra a folyó évi október hó 28-ától novem-

ber 6-ig bezárólag terjedő 10 napi időközti tüzte ki határidőül.

Hogy a tíz nap melyikén ejtessék meg a választás, azt a törvény értelmében a királyi meghívó levélnek a közgyűlésen történt kihirdetése után következő napon tartandó ülésén a központi választmány határozza el.

Nálunk a királyi meghívó a tegnapi rendkívüli képviselői közgyűlésen olvastatott fel s így a központi választmány ma délelőtt tartja ülését, melyben kitűzi a választás idejét, a választás vezetésére elnököt, jegyzőt és szükséges helyetteseket választ és megteszi mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében a választásra szükségesek.

A központi választmány a fentebb jelzett intézkedésről hirdetményt fog kibocsátani, melyben a választás napja és helye, nemkülönben a választási eljárás megindításának órája is meg lesz jelölve.

Miután a törvény a választások vezetését a központi választmány kezébe teszi le, nem kételkedünk benne, hogy a központi választmány, áthatva ezen megbízás fontosságától és az ezzel járó felelősség érzetétől, hazafias buzgalommal minden igyekezetét oda fogja irányítani hogy a választások a törvényben megszabott módon és a legszebb polgári jog gyakorlatához méltó rendben folyanak le.

Városunk szép hírek örvend abban a tekintetben, hogy itt a választások kellő rendben, szoktak lefolyni. — Vesztegetések, ígéretések s más efféle törvénytelenések nálunk nem szoktak előfordulni. Nálunk elv harcol az elv ellen. Hisszük, hogy a választás ez alkalommal is a legszebb rendben fog megejtetni és semmi bántó incidens nem fogja megzavarni ezen ünnepélyes actus lefolyását.

TÁBORZÁS!

Csak még egy csókocskát.

Szívemből örvendek, hogy újra itthon vagy, szólt az öreg Helling lovag, Henrik fiához, aki öt évi távollét után csak tegnap érkezett haza Piccolomini, fővezér táborából.

— Mily nagyra nőttél fiam! férfias és szebb vagy . . . no, no, csak ne tégy úgy, mintha csiklandoználak! A tábori élet, a sok csata (melyekben bizonyára részt vettél), örömmel látom nem ártottak, sőt ellenkezőleg . . . De valóban örvendek, hogy ismét itthon vagy ép tagokkal s egészségesen.

— Még pedig nagyon is ép tagokkal! felelt mosolyogva a fekete szemű, daliás ifjú.

Most tehát, mihelyst lehetséges lesz, elmégy s feleségül veszed a szép zitzenthali Antóniát.

— De apám!

— Semmi beszéd; Ne tégy semmi kifogásokat, fiu! Vagy talán van más kedvesed? . . . Ez persze más volna; mert a te éveidben ilyeneket nem lehet elkerülni; magamról tudom . . .

Nem éppen az . . . hanem . . .

— No hiszen akkor minden rendben van. Szerelmeskedéseitek váltak, tudom, mennyi csak kellett; ez már a katonai — élettel jár, szükséges a katonának, mint a zabos zsák és a tábori kulacs. De ha nincs

szívbeli viszonyod valamely családunkhoz tartozó nővel, akkor minél előbb átlövogsz a zitzenthal kastélyba és . . .

És Hübele-Balázs-módra nőül veszem az igen tisztelt Antonia kisasszonyt, Zitzenthal és Schoosse várkastélyok urnóját — vágta közbe mosolyogva az ifjú.

— Hát oly igen vár reám?

— No, no, legényem, csak ne légy annyira hiu! . . .

— Kettenfeuer lovag régi barátom; együtt ittunk, ettünk, vadásztunk, káromkodtunk és fecsegtünk s én egészen beleszerettem a szép Antóniába.

— De apám . . . azután . . .

— Azután fogd be a szádat! Tudom jól, micsoda bolondságot akarsz megint mondani.

Én Kettenfeuer barátomnak is ajánlatot tettem, hogy leánya szép menyasszony lenne az én fiam számára, a mikor haza kerül a táborból s elmondtam neki rólad zöldet és kéket s túldicsértelek mód felett még a Szt. István tornyán túl is, amelynek anyai hegyecskéje van ott Bécsben. Elég a hozzá, hogy más menyem nem lesz, csakis Kettenfeuer Antónia.

— De apám . . .

— Mondtam már fogd be a szádat, ha egyéb mondani valód nincs.

— No hát jól van! — De egyet kívánok.

— Hát csak kivele!

— Mielőtt nőül venném a Tóni kisasszonyt, csak

kell, hogy megismerkedjem vele; mert hiába, úgy van, hogy akármilyen esinos és finom legyen egy leány de gyakran megcsúsz, hogy egy vonal a szája körül, egy redőcske a szemé táján egy rossz megszokás a beszédben vagy fordulatban, amelyek az emberben visszatetszést szüntenek, okozzák, hogy később egy vén banyával összekötöni életét, mint ama csodálattal . . . tehát így fogok tenni: nem úgy megyek át mint ifjú Helling Henrik lovag, hanem inasom Kurd személyében jelenek meg a kastélyban s átadok Antónia kisasszonynak egy levelet magamtól és míg ő a választás megírja s engem megtraktáltak ismeretséget kötök valamelyik szobaciznuszával, akit tövítő-hegyire kikérdezek; azután majd meglátjuk, hogy mit leszünk teendők.

— Furfangos eszed van fiu, azt látom: de hát legyen, nem bánom! De aztán vigyázz magadra, nehogy nekem valami galibát ne csinálj! . . .

Másnap reggel ifjú Helling Henrik lovag inasa, Kurd ordonánéz ruhájába bujva, börtáskával oldalán, Antonia kisasszonyhoz címzett saját levelével átlövogott Zitzenthalba.

Megérkezvén a kastélyba, katonai regula szerint tisztességtudással jelentette magát, mint Henrik urfi legényét s galambpóstáját. De a nemes kisasszony nem igen sietett őt fogadni: várakoztatta egy ideig, azután mégis bebocsátották s megengedték neki hogy a levelet átadhassa, amint parancsolva volt a kisasszony saját kezébe . . .

Városunkban évek hosszú során át két politikai párt harcolt nemes fegyverekkel egymás ellen. Az egyik a szabadelvű párt, a másik a Juszti, illetve Kossuth féle függetlenségi párt. A múlt képviselőválasztás alkalmával első ízben a szabadelvű programmal fellépett Gróf Csáky István lett képviselőül megválasztva. Nevezett azonban időközben elhalván, újabb választás következett, melyben Szivák Imre szabadelvű párti jelölt ellenében Haviár Dani helybeli ügyvéd az országos függetlenségi párt alelnöke választott meg Szarvas város országgyűlési képviselőjévé.

A helyzet most a következő: A szabadelvű párt folyó hó 4-én tartott közgyűlésén Gróf Csáky Albin volt kultuszminisztert jelölte, ki a jelölést el is fogadta. A függetlenségi párt Haviár Dani országgyűlési képviselő beszámolója alkalmával, újból őt jelölte, s nevezett szintén elfogadta a jelöltséget.

Nem vagyunk politikai lap, s azért örizkedünk attól, hogy lapunkban politikát üzzünk, de nem is czélunk ez, amikor így általánosságban vázoljuk a helyzetet és a választást megelőző intézkedéseket: csupán oda kívánunk hatni, hogy, mint fentebb említettük, a választások rendjét mi se zavarja s az vaióban az elvek harca legyen.

Menjen el mindegyik választó polgár a szavazáshoz, s jól megfontolva a dolgot, gyakorolja ezen legszebb jogát úgy, hogy csupán lelkiismeretére hallgasson s legszentebb meggyőződését semmiért se áldozza fel.

Igy lesz a választás egy szép küzdelem, hol nemes ellenfelek harcolnak egymás ellen az elvek fegyverével

Adja Isten, hogy úgy legyen!

A kiállítás utolsó napjai.

Nemsokára megkondul az ezredéves országos kiállítás fölött is a bucsusztató harangszó.

Épen halottak napján, november másodikán teszik majd sirba, meghajtják előtte a félévig tartott bucsujárás lobogó zászlóit, mint egy győztes hadvezér előtt és azután elparentálják, mint egy fiatal leányt, mely oly szép és bajos volt, hogy örökre kár és Isten ellen való véték neki meghalni. Szinte fáj az ember szíve, hogy pár hét múlva már ennek a mesebeli tündérországnak kapui bezárulnak, szinte hihetetlen, hogy mindaz a fény, mindaz a pompa és ragyogás egyszerre csak véget ér, mely hat hónapon keresztül elragadó varázsával idecsábította a messze vidékről és tengerentuli országokból is a népek tömegeit Magyarország fővárosába. Mennyi örömet, büszkeséget, gyönyört okozott nekünk és mennyi hálával tartozunk a gondviselésnek, hogy megérnünk engedte, az ősi dicsőség szent emlékeinek találkozását az új ezer évre készülő Magyarország munkaképességének kincseivel.

A történelmi ereklyék és a modern alkotások gyűjteményének fényes csarnokait pár hét múlva be fogják zárni és itt az ideje, hogy aki még nem látta, siessen megtekinteni a nemzeti büszkeség e megszentelt hajlékait.

Soha még nemzeti kiállítás ily fényesen nem sikerült, mint a mienk. Erkölcsei siker tekintetében felülmúlta a nemzetközi világkiállításokat is. Pedig mindaz, ami itt látható, magyar ember kezének és eszének a műve. A földmivelő, az iparos, a kereskedő, a művész kezét nyújtott egymásnak, hogy dicsőséget és hirt szerezen a magyar névnek.

Nézzétek végig a szásztornyú kiállítási város gyönyörű utcáit, tekintsetek be a csaknem háromszáz remeknél remekebb módon épült házba és káprázatni fogja szeméteket az itt felhalmozott kincsek óriási gazdagsága, a magyar kéznek, a magyar szellemnek teremtő ereje. Nemzeti géniuszunk pantheonja ez. Az ezredéves emlékek között a legmaradandóbb becsü, kimagasló és nemzeti büszkeségünket ország-világ előtt emelő nagy alkotás ez, mely hosszú időközön át okulás, tanulság és biztatás forrása marad számunkra bezárása után is.

Nézzétek meg az ősi századokba visszanyúló emlékek gyűjteményét, a három korszakot felölelő történelmi épületek csoportját; Hadverő dicső ősök ereklyéi vannak itt felhalmozva. Árpád honfoglalásának emlékmaradványai, a keresztény kultúra újraébredés korszakának és az utolsó századok számos háboruinak és békealkotásainak emlékeivel találkozunk. Egy egész évezred váltakozó, viszontagságos, borus és derüs eseményei mintegy megelevenedve vonulnak el előttünk és dicsfénytől sugárzó ragyogásban szólnak a késő nemzedék epigonjaihoz.

Vagy járjátok körül az új ipari művek hajlékait, az emberi kézmű, gépek, találmányok csarnokait és bámulva fogjátok szemlélni az erejére ébredt, előre törekvő és hivatásait magaslatán álló magyar nemzet képességeit.

Minden együtt van itt hordva, amit szívetlelhet nemesít, amiből tanulni lehet, amiből

megbecsülhetjük magunk magunkat. Meg kell ismerni, hogy méltányolni tudjuk, mennyire haladtunk és megmérthessük, milyen hosszú ut áll még előttünk, hogy a legközelebb nagy nemzetekkel versenyre kelhessünk.

Százával, ezrivel jönnek hozzánk külföldiek, csapatosan keresik fel kiállításunkat olyanok, kiknek azelőtt a magyar nemzet neve is csaknem egészen ismeretlen volt. Csodálatosak vannak eltelve a magyar nemzeti erő ily óriási megnyilvánulása előtt. De sokkal fontosabb ennél az, hogy mi magunk ismerjük meg magunkat. A kiállításnak nem szabad berekesztetnie, míg mindenki nem látta. Minden magyar emberré kötelessége néhány napot a kiállításnak szentelni. A kiállítás igazgatósága gondoskodott róla, hogy a legszegényebbek is csekély áldozattal megtekinthessék. Szegény és gazdag okulni fog belőle. Fel kell használni tehát a rendelkezésre álló nagyon rövid időt. Október közepén megszűnnek a nemzetközi kongresszusok és a kiállítás ugyszólván még csak a magunk részére marad nyitva, hogy akik még nem láthatták, utólag megtekinthessék és kapuzárás előtt gyönyörködhesseken benne. Ezeréves történelmünk ereklyéi, gazdasági életünk káprázatos kincsei ily módon, egy csomóban még soha sem voltak összegyűjtve.

November másodikán bezárják a kiállítást és talán soha sem lesz alkalom többé együtt látni azt a sok becses anyagot, melyet a millennium alkalmára csak a közös lelkesedés és hazafias kötelességérzet tudott összehozni.

Választási mozgalmak.

A képviselőházat feloszlatták s az új választásokat kiírták. — A választási izgalmak országszerte nagy hullámokat vernek, s a küszöbön levő küzdelem nálunk is két pártra osztotta a polgárságot. Lapunk szellemével nem egyezik e küzdelmekben résztvenni a politikai eszmék terjesztésével, de a történekről tájékoztatást adni kötelességünk. — E téren tehát a következőket közölhetjük olvasóinkkal:

A szarvasi szabadelvű párt folyó hó 4-én vasárnap délelőt 11 órakor a polgári körben tartott közgyűlést, melyen kimondotta, hogy szabadelvű pártkör alakítását szükségesnek látja, megválasztotta e kör tisztviselőit, elfogadta alapszabályait s gróf Bolza Gézát a szabadelvű pártkör elnökét megbizta az alapszabályoknak a belügyminiszterhez megerősítés véget való fel-

A kisasszony halvány, kiesi. igen szemérmes, félénk tekintetű s egészen merev, kemény ruhában feszített: máskülönbön elég szép volt s leereszkedőleg vette át a levelet s az alázatosan félreállott szobaleánynak (egy igen esinos, élénk, esintalan, gömbölyű testű, élvezteg ajkú, fekete szeműleánynak) megparancsolta, hogy vezesse el a legényt a pinczébe s adjon neki egy pohár jó bort. „Addig én megírom a választ a nemes és vitéz Helling Henrik lovag ur becses levelére“.

Az ál Kurd firkászva és kíváncsian vizsgálta szemével a kisasszonyt. Nem találta kellemetlennek, sőt esinosnak ítélte; hanem oly hamupipőke forma, szégyenlős . . . és . . .

De e helyett a Nina, a szobaciczus akinek Mancel kényeztette el a nevét . . . Ez volt ám a helyes leány! Henrik bambán nézte a szép teremtést s önkéntlenül követte a pincze lépcsőin lefelé, mi közben belefogódzott, „mondván: „Bocsánatot kérek, ezt a pincze homálya vagy tán a kifelé tuduló borgőz okozza“ s botorkálva lefelé, a leány karját fogva támaszul! A Minának nevetnie kellett az ifju engedelmet kért, hogy rágyújthasson a pipájára. „E mellett“, szölt félig hangosan, „jobban eszszik az ital s duplán jól érzi magát az ember.“

A leány az egyik szegletből előhozott egy pókhálós palackot teli borral s azt egy fennálló üres hordó fenekére helyezve töltött az ifjunak s kínálta, hogy igyék. — Midőn az ál Kurd a pohár után nyult, meg-

nézett bogárszínű szemébe, bámulta hófehér gyöngysort fogát operajkát és . . . és . . . fiatal szíve repesett, mint a madár, a mely a falak közé szorult. Anyyira elmélyedt a lány bájainak nézésében, hogy nem vette észre a borral telt poharat.

„Fogja itt a bor“, emlékeztette a szobaciczus.

Az ifju felhajtá az italt. „Csak még egy esőkocskát! . . . esintalankodék az ál-ordonáncz, ismét meásimogatván a leány karját, amelyet oly édes gömbölyűnek és simának talált.“

A szép Mina újra nevetett! úgy látszik, hogy igen szeret nevetni. Azonban visszahajlott és eltolta magától a tolakodót. „A világért so“ szölt, „mit gondol maga? Hisz még nem is ismerjük egymást.“

Az ál Kurd elbatározta, hogy kikérdezi Minát a kisasszony felől, de most ez nem is látszott neki annyira sietősnek. Nem is bánta már, ha el is veszi a Tóni kisasszonyt, de Minával most egész más dolgokról akart beszélni és . . .

De a leány megzavarta töprengéseit, midőn kérdé:

„Maga hát ordonáncza volt az ifju lovag urnak a háború ideje alatt? . . . e szerint jól ismeri? . . .

„Meghiszem azt! Kívül-belül úgy ismerem mintha én ő, maga volnék. Nincs egyikünknek egész testén egy anyajegyünk se, amelyet a másik ne ismerne: mindig egy tálból ettünk, ugyanegy ágyban háltunk s ha egyikünknek valahol viszkedett, a másik vakarta!“

„Ugyan ne mondja! . . .

„Már pedig ez úgy van!“

„No hát akkor, kérem magát, mondjon el egyet — mást Henrik urfiról, de töviről begyire ám, esinos ember ugy-e? magas? van-e bátorsága! kiesi-e vagy középső? világos-e a szeme vagy barna? szeret-e nevetni? iszik-e néha szomjan felül, tud-e furulyázni? kalandozik-e sokat kiinn? udvarias-e? van-e neki sz . . .?“

„Ej mit érdeklődik annyit iránta?“ kérdé türelmetlenül az ál Kurd.

„Mert . . . szeretem urnómet“ felelt hirtelem Mina. „Mert úgy áll a dolog, hogy talán nőül megy hozzá s szörnyű a félelem, hogy nem lesz boldog vele; tehát inkább mondjon meg mindent, amit tud róla.“

„Ezt hamar megtehetem“, viszonzá sietve az ál Kurd, A maga jó kisasszonya ennél az embernél csak boldogtalan lehet. Öszintén megmondom ezt magának kedves Mina: (úgy-e úgy hívják magát, hogy Mina?), Az én urfim részeges, mindennap magam vonszalom az ágyra. Azután civakodó, házsártos, könnyelmű fráter. Hazudik, mintha könyvből olvasná. Az ablakon dobja ki a pénzt, midőn másként fősvény és zsurori a szégyenletességig, s hozzá még irigy is. — Fut és bomlik a szoknya után. Az ágy alá bujlik, ha lövést hall s elájul a puskapor szagától. Görbelábu s olyan czombjai vannak, mint a duszaly karó . . . még pupja is van! . . .

Egyszóval ne sajnáljon maga semmi fáradságot s hiusítsa meg a házasságot?“

(Vége köv.)

terjesztésével. — A tárgysorozat leglényesebb pontja volt ezután a mostani választásokra alkalmas jelöltek állításáról. A közhangulat egyöntetűen gróf Csáky Albin szarvasi nagybirtokos volt vallás és közoktatásügyi miniszter mellett nyilatkozott, aki az előzetesen hozzá intézett kérdésközpontokra a következő választ írta a szabadelvű párt elnökehez: „Politikai multam legfényesebb jutalmát látom a szarvasi választó polgárok bizalmában s ha Szarvas városa megválasztana képviselőjének, megbízását nem adnám az ország egykerületének. még Budapest fővárosának mandátumáért sem.” — E biztató válasz folytán a közgyűlés egyhangúlag gróf Csáky Albint kiáltozta ki a szabadelvűpárt jelöltjének s egy 21 tagú küldöttséget választott, hogy a jelöltnak a mandátumot felajánlják.

A szabadelvű párt küldöttsége Budapesten.

Folyó hó 7-én szerdán d. u. 3 órakor tisztelettel a szabadelvűpárt küldöttsége Budapesten gróf Csáky Albinnál. Itt Bolza Géza gróf mint a küldöttség vezetője a következő beszéddel terjesztette elő jövetelük czélját: „A szarvasi szabadelvűpárt a város lakosainak közöhangját akarván kifejezésre juttatni, Nagyméltóságodat kiáltozta ki képviselőjelöltjének, mint a kinek egyéni jellege, politikai multja, sikerei és szilárd civhüségé biztosságot képezik a párt diadalának. Egyhangú választást nem ígérhetünk, de amit emberi erő tehet, azt megfogjuk tenni, hogy zászlókat győzelemre vezessük. Ennek reményében jöttünk ide, hogy Nagyméltóságodat a jelölés el fogadására kérjük s hisszük, hogy egy pár hét múlva oly mandátumot fogunk adni kegyelmes urunk kezébe, mely tisztaságával, törvényszerűségével kifogástalanságával, méltó lesz annak a férfinak a tiszta jelleméhez, kinek nevét a szabadelvűpárt zászlójára kitűzte. Éljen gróf Csáky Albin Szarvas város képviselőjelöltje.” A küldöttség e beszédre hatalmas éljenzésben tört ki, mire Csáky a meghatottságtól reszkető hangon következőleg válaszolt: „Tisztelt uraim! A politikusknak legszebb jutalma, ha multja iránt elismeréssel adóznak, tetteit s eljárását helyeslik. Így veszem én a szarvasiak bizalmának eme nyilvánulását is Engem különben is régi kapcsolatok fűznek Szarvas városához. Életem legfontosabb lépése, házasságom, e városból szerzett élettársat, olyat, kivel Isten kegyelme boldoggá tett. Méltán tekintem tehát Szarvas második szülőföldemnek. S azonkívül is sokszor, sokizben éreztem e város lakosainak hálaára kötelező s elismerő ragaszkodásának megnyilatkozásait. Kész örömmel fogadom el tehát a felajánlott jelöltséget, s biztosítom az urakat, hogy megválasztásom esetén az önök küldőinek mandátumát fogom elfogadni. — Programbeszédet itt nem mondok, ígéreteket tenni nem szokásom, de annyit ígérhetek, s ígerek, hogy legszentebb kötelességemnek fogom tartani a haza érdekeit szolgálni, előmozdítani. De amennyiben a haza, az ország érdekeivel nem ellenkeznek készséggel fogom elősegíteni az egyes vidékek és így Szarvas városának érdekeit is. E nyilatkozatom mellett politikai multam kezeskedik. A jelöltséget ismételtén mondok elfogadom s kérem önöket adják ezt tudtára az önök megbízóinak s adják át nekik szívélyes üdvözetemet.” — Megható jelenet volt, amint e beszédnek Szarvas városára vonatkozó részénél köny csordult ki a kiváló államférfi szeméből s folyt végig azon az arczon, melynek minden vonása a lelki jóság hű, őszinte kifejezője. Azután még meghitta a küldöttséget vacsorára a vadászkürtbe, jó ideig beszélgetvén a küldöttség egyes tagjaival. — A vadászkürtben rendkívüli szívélyességgel fogadta és látta el Csáky a kül-

döttséget. Lelki nemessége, lekötelező modora, társalgásban nyilvánuló egyszerűsége párosulva magas műveltségével és előkelő magatartásával lebilincseltek a kiküldöttek összes tagjait s kivált az ottlevő gazdákra gyakoroltak mély benyomást, mert láthatták, hogy Csáky szívélyessége nem mesterkél, s csupán ez alkalommal mutatott fogás, hanem szeretetre méltó lényének, s műveltségének természetes folyománya, állandó sajátsága. — A vacsora alatt tósztokban sem volt hiány. Dr. Salacz Oszkár a mostani választási küzdelmek jelszavait, a liberalizmust és dualizmust magyarázva élte a liberalizmust nemes képviselőjét Csáky Albint. Csáky hosszabb beszéd kapcsán, melyben találóan jellemezte Magyarország és Ausztria viszonyát — élte a szarvasi szabadelvű pártot s annak fejét Gróf Bolza Géza. Majd később Melis János bírora üritette poharát. Beszéltek meg Mázor József, Liska János, Józsa József s ismételtén Dr. Salacz Oszkár. — A hangulat mindvégig kedélyes és lelkes volt, míg végre Csáky azzal fejezte be házigazdai szerepét, hogy ismételtén kifejezte Szarvas választó polgárai iránt érzett nagyrabecsülését.

A küldöttség tagjai voltak:

Gr Bolza Géza, Melis János bíró, Csicsel Pál id Komlószki György, Krajcsovics György Lusztik János, Sonkoly Pál, Józsa József, Kondacs Soma, Hicz János, Opauszki János, Laukó Mátyás, Haraszi Sándor, Huszerl Lipót, Mázor József, Reitter Ferencz, Dr. Lengyel Sándor, Liska János, Dr. Szemző Gyula, Dr. Salacz Oszkár.

A mi a kilátásokat illeti, — azok mind két részről fényesek. A függetlenségi párt erősen dolgozik, de helyzete sohasem volt oly kétséges, mint ez idő szerint. Viszont a szabadelvűpártnak már a jól választott jelölt neve is győzelmet ígér; de azért elbizakodottságnak nincs helye, mert az ellenpárt is erősen szervezkedik.

Azért hát okosan és lelkesen.

0.

Ujdonságok.

Felügyelő bizottsági ülés. A helybeli főgymn. felügyelő-bizottsága f. hó 6-án tartotta Mikolay Mihály kir. közjegyző elnöke mellett gyűlését. Ennek első tárgyát a számvizsgáló kis bizottság jelentése képezte, melynek alapján Delhányi Zsigmondot, a főgymn. volt pénztárosát, a további felelősség alól fölmentette, s neki 28 évi hű, lelkiismeretes és pontos pénztárosi munkásságáért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét, ugyancsak Kutlik Endre tanárnak is köszönetet mondott a számadások felülvizsgálatánál teljesített számvevői tisztéért. Majd Benka Gyula igazgató adta elő a jelen tanévre vonatkozó igazgatói jelentését, amit egész terjedelmében tudomásul vett a gyűlés. Ugyancsak helyben hagyta a gyűlés Mocsikóczy József főgymn. pénztáros jelen tanévre vonatkozó költségelirányzatát, s Mikolay János gazda számadásait. Elintézet nyert továbbá 80, kedvezményért folyamodó tanulóknak kérvénye. Fertig Lajos és Plenczner Lajos állam által kinevezett tanárok a gyűlésen tették le a hivatalos esküt. — Beható eszmecsere tárgyát képezte a főgymnasiummal kapcsolatos tanítóképző ügye, melyet a bányakerület a maga intézetének a szeptemberben Budapesten tartott kerületi gyűlésén a magáénak elfogadott, s amelynek rendezésére a kerületi gyűlés egy több tagból álló bizottságot küldött ki. — Ez a bizottság meg is fog itt a helyszínen jelenni, hogy a felügyelő bizottsággal az említett intézet érdekében a tárgyalásokat megejtse. — Benka Gyula igazgató ez intézet szervezésére vonatkozólag már is benyújtott egy tervezetet, s a felügyelő-bizottság már eleve is kimondta, hogy a tanítóképzőbeliek közül 10 növendéket a tandíj és alumnéumi díj fizetése alól a jövő tanévtől kezdve felment; — s azonfölül is többféle kedvezményt biztosít a praeparandistáknak. A gyűlés még több apróbb folyó ügyet is elintézet.

— **A szarvasi függetlenségi és 48-as párt, alakuló közgyűlése** a volt Sas vendéglő udvarán f. hó 11-én vasárnap az istenitisztelet után tartja meg, amidőn a párt elnöksége, jegyzői kara és végrehajtó bizottsága

lesz megválasztva. Folyó hó 18-án vasárnap az istenitisztelet után a volt „Sas” udvarán tartja meg beszédét a párt képviselőjelöltje Haviár Dani. Folyó hó 25-én vasárnap délután lesz a budapesti vendégek ünnepélyes fogadása kocsikkal, bandériummal s a vasutól bejövettel a Belicei úton a főgymnasium előtt a Kossuth utcán át a Kossuth térre, hol megtartatik a nagy pártgyűlés. Este közvacsora.

Kaszinói közgyűlés. A helybeli kaszinó a mult vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyát az új kaszinó berendezésén és a vendéglőssel a kiszolgálás tárgyában kötött egyezségen kívül, a tisztviselő karnak megválasztása képezte. A tisztviselői karba a következőket választotta a közgyűlés: Elnök: Salacz Ferencz; Alelnök igazgató: Dr. Lengyel Sándor; pénztáros: Waldner Ignác; Gondnok: Liska János; ügyész: Dr. Szemző Gyula; könyvtáros Mocsikóczy József; jegyző: Dr. Sziráczky János. Választmányi tagok: Szirmay L. Árpád, Dr. Salacz Oszkár, Grimm Mór, Neumann Jenő, Medveczky József, Tapolesányi Imre. Pótagok: Dr. Haviár Gyula, Mikolay Mihály, Flacsó István. Néhány időközben felmerült ügyben tegnap is volt rendkívüli közgyűlés, s választmányi ülés.

— **Beküldetett.** Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy a kézbesített postautalványok, ezentul csak beérkezéseiktől számított 7 napon belül lesznek a címzettnek kifizetve. 7 napon belül fel nem vett utalványok kifizetési értesítvény után a feladónak lesznek vissza kézbesítve. Szarvas, 1896. október 6-án. Borsits, pffnök.

— **Szüreti szünidő.** A helybeli főgymnasiumban f. hó 5-én és 6-án, a polgári leányiskolában és az elemi iskolákban f. hó 6-án volt a szokásos szüreti vakáció.

— **A kaszinó mulatsága,** melyet f. hó 3-án társasvacsorával kapcsolatban tartott fényesen sikerült amenyiben nem kevesebben mint 172-en jelentek azon meg. Hogy a fénynek árnya is szokott lenni, azt is úgys tudja minden ember.

— **Békésmegye főispánja a szociális kérdéstről** Tallián Béla Békés megye közgyűlésén, midőn közszolgálatának huszonöt éves jubileuma alkalmából üdvözölték, válaszában a békésmegyei agrár-szocializmusról a következőképpen nyilatkozott: „Nem tagadom, hogy a szociális terjedelmében nem esőként. sőt elismerem, hogy tágabb körben mozog ma, mint azelőtt, de ez nem a hatósági intézkedések hanem törvényeink és szabályaink hiányában és hiányosságában leli alapját. Ezzel szemben konstátálom azonban, hogy a szocialisztikus törekvések kitörésre és elfajulásra minálunk alkalmat és alapot nem találnak; mindez tagadhatatlanul első sorban a vármegye tisztikárának, a községek előjáróinak és közönségének az érdeme s én magamnak belőle csak azon részt veszem ki, a melyet egy zászlótartó egy nyert ütközetnél igényelhet.”

— **Laukó Dezső.** ügyvédjelöltet, — lapunk munkatársát — a jogtudományi folyó hó 1-én egyhangulag ítelt méltónak a doktori címre. Gratulálunk.

— **Törvényhatósági és községi tisztviselők összeférhetlenségi ügyében** a vármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi közgyűlésében egy határozatot hozott, melyben kimondta, hogy törvényhatósági és községi tisztviselők hivatali álasukkal össze nem férő magánfoglalkozást nem üzhetnek, így többek között nem lehetnek pénzüzeteknek tisztviselői, igazgatói, napi-biztosai stb. A törvényhatóság ezen határozata dr. Kovács Károly Gyula városi orvos felebbezése folytán a belügyminiszter elé került, ki a határozatot megsemmisítette azon indokolással, hogy a törvényhatóság csak a saját tisztviselői hatáskörének és szolgálati viszonyainak szabályozási tárgyban van jogosítva határozni, míg a községi alkalmazottak ezen viszonyainak szabályozása a községek joga és kötelessége a község szervezési szabályrendelete keretén belül.

— **A választásokról.** A választási mozgalmakról egyetlenegy fővárosi hírlap sem nyújt oly tiszta, objektív képet és oly alapos információkat, mint a kitünően szerkesztett Magyar Ujság, mely a fővárosi sajtóban a legelső helyek egyikét foglalja el. A Magyar Ujság, a mely tudvalevőleg azt a rendkívüli kedvezményt nyújtja, hogy minden előfizetője havonként ingyen kap egy kötet regényt, oly nagy levelezői karral rendelkezik ország-szerte, hogy minden eseményről a leggyorsabban értesül. A Magyar Ujság (kiadóhivatala: Budapest, Vármegey utca 15.) a legolcsóbb lap is, mert egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hónapra 1 frt. Aki alapos információkat akar szerezni a választásokról, olvassa a Magyar Ujságot!

— **A reformáció ünnepe.** A helybeli főgymnasium tanári kara a tanuló ifjakkal f. hó 31-én az dísztermében megünnepeli a reformáció évfordulóját. Az alkalmi beszédet Benka Gyula, igazgató, fogja tartani, Az ünnepélyen a felügyelő bizottság tagjai is részt vesznek.

CSARNOK.

42.592 szerző.

— Egy kis színházi elmélkedés —

A legutóbbi országos népszámlálás alkalmával annyi színházi szerzőt számláltak össze Magyarországon, amennyit e sorok élére bigyesztettem. Egy fia-szerzővel sem kevesebbet. De minthogy a legutolsó népszámlálás óta már hat esztendő telt el, feltehető, hogy e szép szám még megszorodott, s ez idő szerint annyi dráma-, színmű-, vígjáték- és bohózatíró van az édes magyar hazában, mint talán a világon sehol másutt.

A számukat, persze, — a legközelebbi népszámlálásig legalább, — nem lehet egész precizitással megmondani, mert a magyar színházi szerzők legtöbbször titkos!

Beszéljünk tehát egyelőre a nem titkosokról.

És itt aztán önkénytelenül elmegy az embernek a kedve az élezelődéstől: az eredeti vígjátékok és bohózatok nagyon — komolyan hangolják az embert.

A napokban egy színházi emberrel beszéltem, aki ott mozog a deszkákon s szép egy pár tucsat mindenféle rendű és rangú darabon végigházasodott, végigfelült, vagy végigpipizódzkodott, a mai eredeti színházi irodalomról lévén szó, azt mondta:

— Azt kell hinnem, hogy a magyar embernek nincs vérében a darabírás. Nem született rá!

Az én színészem talán túlságosan sötéten nézi a dolgot, de egy kétségtelen, hogy az utóbbi esztendő színházi termése közt akárhány olyan darab volt, amely akaratlanul is a fentebbi sötétvéru konkluzióra juttatja az embert.

Az Akadémia és egyéb színházi pályázatok babórai valóságos élezelődés tárgyai lettek nálunk, sajnos, a — pályanyertes darabok miatt s akárhányszor hallani az írói körökben ilyen dialogust:

— Nem pályázol az idén a Teleky-díjra?

— Isten ments! Még megtalálnán nyerni! Milyen blamázs!

Kritikus-körökben pedig így élezelődnek egyes premiére-k előtt:

— Nem hallott valamit X darabjáról?

— Nem, de már előre is bizonyos, hogy egy kis elnézésre szorul, hiszen — pályadíjat nyert!

Kétségtelen, hogy a magyar írónak az irodalomnak semmiféle ágában sincs olyan nehéz helyzete, mint a színpadon. A lírikus poétáink, semmivel sem írnak rosszabb verseket, mint az idegenek, akik rosszat írnak, a novellistáink is csak lépést tartanak valahogy, ha nem is Turgenjevvel és Guy de Maupassant-al, de a külföldi irodalomnak Herczeg Ferenczeivel, de a magyar színházi szerzőknek...

Ezeknek csakugyan nehéz helyzetük van! Mert tessék versenyt futni Sardou-val, Augier-el, Pailleronnal, Lemaitre-el, Bissonnal!

Mert a magyar szerzőknek igenis ezek a versenytársai! Színházaik ezeknek az uraknak vannak ott a darabjaik és színházba járó közönségünk ezeknek a színházi mestereknek az alkotásaihoz van hozzászoktatva. Természetes tehát, hogy ugyanazt a kritikai mértéket alkalmazzzák Prém József urra, mint Dumas Sándor urra!

És legelső sorban ez a baja az eredeti színházi irodalomnak!

Jó magyar darab azért nincs manapság, mert a legjobb is jóval gyöngébb, a közepes francia darabnál s a kritika meg a közönség egyenlő mértékkel mér mind a kettőnek.

Az „egyenlő mérték“ pedig itt a legnagyobb igazságtalanság.

A magyar színházi irodalom gyöngye, fejlődésben lévő eseménysége nemcsak hogy a kritika vihart ki nem állja, de a szerető kertésznek minden gyöngédségére rászorul, aki vigyáz, hogy a gyöngye eseménysége valahogy az eleven huszába ne vágjon.

Szegény hazai szerzők! Nektek nem igen van alkalmatok a kritikus-kertész urak részéről azt a gyöngédséget tapasztalni!

Ezek az urak az ő kritikái későkkel az eleven huszába vágnak bele s egy-egy szerzővel, aki egy gyöngye darabocskával mert előállni, úgy bánnak el, mintha legalább is — hazaárulást követett volna el.

Mikor egyes eredeti premiére-k után sorra szedem az újságok kritikáit, akárhány van köztük olyan, hogy

a hathasábos tárczás-kritikáját bátran ebbe a pár szóba szoríthatta volna össze a kritikus ur:

— Hah, nyomorult gazember, darabot mertél írni? Nesze!

Egy kis elnézés kell a hazai színházi termelésnek. Ugyanaz az elnézés, amellyel kinnt a turfon a kétéves csikóra nem raknak annyi terhet, mint derby-nyertes czack-ra. Egy színházi szerző pedig csak érdemel olyan bánásmódot, mint egy — csikó!

És kell az elnézésen kívül még valami; — tér!

Egy ilyen új tere az eredeti színházi szerzőknek a budapesti Vígyszínház. A napokban alkalmam volt ennek a színháznak a dramaturgjával, Szécsi Ferencz iróársammal, erről a tárgyról beszélni. Így szólt:

— Ide azokkal az eredeti darabokkal! A Vígyszínház az eredeti magyar színházi irodalomnak istápolója akar lenni, s a hol egy tehetség mutatkozik: szívesen felkarolja. A Vígyszínház programjának első pontja az, hogy magyar Vígyszínház akar lenni! Most már csak a hazai szerzőktől függ, hogy azzá legyen.

S hogy a Vígyszínház hű ehhez a programjához, azt megmutatta mindjárt az első lépésével, mikor kétezer korona pályázatot írt ki eredeti vígjátékokra. Ez a pályázat öt eredeti magyar darabot eredményezett, mely egymásután mind sorra kerül.

Éppen most készül a színház e darabok egyikére. Follinus Aurélnak a Zöreg című vígjátékára.

Az első eredeti darab, melynek a Vígyszínház készséggel nyitotta meg a kapuját, „Béni bácsi“ műsoron van s a mennyire én ismerem a Vígyszínház dramaturgjának az asztala körül uralkodó elveket, senki sem óhajtja jobban, hogy a Vígyszínház repertoire-ján minél több legyen az eredeti darab, mint maga a Vígyszínház.

... Fel, 42,592 színházi szerzője Magyarországnak és irjatok!

Márkus József.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKES ANTAL.

Társ-szerkesztő: MIHÁLYI JÓZSEF.

H I R D E T É S E K.

A Velimi világ-kávé

válogatott czigoria gyökérből készült

legjobb pótkávé,

a kávénak gyönyörű színt és kitűnő zamatot kölcsönöz.

Jóság és takarékoság tekintetében az összes pótkávókat felülmúlja, minek folytán rövid idő alatt a tisztelt magyar gazdasszonyok kedvencz pótkávéjává ett.

A Velimi világ-kávé

1/2, 1/4, 1/5, 1/6 és 1/10 kilós szivárványszín fadobozokban és

1/6, 1/8, 1/10, 1/11, 1/12, 1/16 kilós csomagokban készül

Védjegyünk 2 angyal és egy globus.

A Veleimi világ-kávé kapható Nyácsik S. utóda úr fűszerkereskedésében és Komlowszky János ur fűszerkereskedésében.

Melyen tisztelt közönség!

Kérjük a kitűnő veleimi világ-kávét megkísérteni!

Tanoncz kerestetik

Komlowszky János

vegyeskereskedésében

SZARVASON.

Egy teljesen jókarban levő

boltajtó

jutányos áron eladó. Érte-

kezni lehet e lapok kiadóhiva-

talánál.